

Bruxelles, 9 februarie 2022
(OR. en)

6083/22

Dosar interinstituțional:
2022/0025(NLE)

FDI 1

PROPUNERE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	9 februarie 2022
Destinatar:	DI Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2022) 38 final
Subiect:	Propunere de DECIZIE A CONSILIULUI privind poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii Europene în cadrul Centrului internațional pentru reglementarea diferendelor privind investițiile (ICSID)

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2022) 38 final.

Anexă: COM(2022) 38 final

Bruxelles, 9.2.2022
COM(2022) 38 final

2022/0025 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

**privind poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii Europene în cadrul
Centrului internațional pentru reglementarea diferendelor privind investițiile (ICSID)**

EXPUNERE DE MOTIVE

1. OBIECTUL PROPUNERII

Prezenta propunere se referă la decizia de stabilire a poziției care urmează să fie adoptată în numele Uniunii Europene în cadrul consiliului administrativ al Centrului internațional pentru reglementarea diferendelor privind investițiile (ICSID) în legătură cu adoptarea preconizată a regulilor ICSID modificate¹. Adoptarea respectivelor reguli va produce efecte juridice asupra practicii Uniunii Europene în materie de încheiere a tratatelor în domeniul soluționării litigiilor în materie de investiții.

2. CONTEXTUL PROPUNERII

2.1. Interesul special al Uniunii Europene față de ICSID

În prezent, există 155 de state contractante la ICSID, dintre care 26 sunt state membre ale Uniunii. Uniunea Europeană nu este membră a ICSID. Cu toate acestea, Uniunea Europeană a inclus regulile de arbitraj ale ICSID și regulile de arbitraj privind mecanismul suplimentar în toate acordurile sale comerciale și de investiții care includ norme privind protecția investițiilor². În temeiul acestor acorduri, regulile ICSID se pot aplica în litigiile în materie de investiții inițiate de investitori din UE împotriva unor țări terțe, de investitori din afara UE împotriva statelor membre ale UE sau, în urma modificărilor propuse, în litigiile intentate împotriva Uniunii în temeiul regulilor de arbitraj privind mecanismul suplimentar ICSID. Astfel, Uniunea are un interes deosebit în ceea ce privește reforma regulilor ICSID.

2.2. ICSID

ICSID este o instituție care face parte din Grupul Băncii Mondiale. Este o instituție independentă și depolitizată de soluționare a litigiilor. Obiectivele ICSID sunt:

- (a) punerea la dispoziție a unui mecanism de soluționare a litigiilor între investitori și stat prin conciliere, arbitraj sau stabilire a faptelor;
- (b) gestionarea acestor litigii și
- (c) promovarea investițiilor internaționale prin asigurarea încrederii în procesul de soluționare a litigiilor.

Mecanismul ICSID de soluționare a litigiilor este disponibil pentru litigiile dintre investitori și stat și pentru litigiile dintre state în temeiul tratatelor privind investițiile și al acordurilor

¹ Și anume regulamentele administrative și financiare ale Convenției ICSID, regulile de inițiere, regulile de arbitraj, regulile de conciliere, regulile privind mecanismul suplimentar, regulamentele administrative și financiare privind mecanismul suplimentar, regulile de arbitraj privind mecanismul suplimentar, regulile de conciliere privind mecanismul suplimentar, regulile de stabilire a faptelor, regulamentele administrative și financiare privind stabilirea faptelor, regulile privind medierea, regulamentele administrative și financiare privind medierea.

² A se vedea articolul 8.23 alineatul (2) din Acordul economic și comercial cuprinzător UE-Canada (CETA), articolul 3.33 alineatul (2) din Acordul privind protejarea investițiilor UE-Vietnam și articolul 3.6 alineatul (1) din Acordul privind protejarea investițiilor UE-Singapore. Articolul 26 din Tratatul privind Carta energiei, la care Uniunea este parte, permite, de asemenea, aplicarea regulilor ICSID.

comerciale, în temeiul legislației naționale privind investițiile și în temeiul contractelor de investiții încheiate între state și investitori străini. ICSID acționează, de asemenea, ca registru administrativ.

2.3. Actele ICSID avute în vedere

Secretariatul ICSID a inițiat un proces de consultare privind reforma regulilor centrului în 2018. În perioada 2018-2021, au avut loc discuții intense între secretariat și statele membre care sunt părți la ICSID, pe baza a cinci proiecte succesive de reguli revizuite. Uniunea Europeană, reprezentată de Comisia Europeană, a participat activ la procesul de consultare, a coordonat pozițiile statelor membre ale UE și a prezentat în mod repetat observații scrise cu privire la proiectele de texte în numele UE și al statelor sale membre. Ca urmare a acestui proces, următoarele modificări și texte noi, care produc efecte juridice asupra practicii Uniunii Europene în materie de încheiere a tratatelor, vor fi supuse votului consiliului administrativ prin procedura scrisă programată să se încheie la 21 martie 2022:

2.3.1. Modificări ale procedurilor Convenției ICSID

Modificările includ modificări ale regulamentelor administrative și financiare ale Convenției ICSID, ale regulilor de inițiere ale ICSID, ale regulilor de arbitraj ale ICSID și ale regulilor de conciliere ale ICSID.

Printre principalele modificări de fond se numără o nouă cerință de a include o descriere a dreptului de proprietate și a controlului asupra investiției în cererea de arbitraj sau conciliere, o obligație de a face publice informații privind finanțarea din partea terților, norme consolidate privind descalificarea arbitrilor, cheltuielile cu procesul, respingerea rapidă a cererilor nefondate, bifurcarea procedurilor, precum și termenele revizuite. O nouă dispoziție abordează în mod explicit cererile de garanții pentru acoperirea costurilor. Transparența procedurilor a fost sporită pe cât posibil fără a fi necesară o modificare a Convenției ICSID. Se propune, de asemenea, un nou set de reguli pentru procedurile de arbitraj accelerate.

2.3.2. Modificări ale procedurilor privind mecanismul suplimentar

Modificările includ modificări ale regulilor privind mecanismul suplimentar ICSID, ale regulamentelor administrative și financiare ale Convenției ICSID privind mecanismul suplimentar, ale regulilor de arbitraj privind mecanismul suplimentar ICSID și ale regulilor de conciliere privind mecanismul suplimentar ICSID.

Domeniul de aplicare posibil al regulilor privind mecanismul suplimentar este extins la litigiile în materie de investiții în care nici pârâtul, nici statul reclamantului nu sunt părți contractante la ICSID, precum și la litigiile care implică organizații de integrare economică regională. În plus, majoritatea modificărilor aduse regulilor de arbitraj și de conciliere ICSID se reflectă, de asemenea, în regulile revizuite privind mecanismul suplimentar ICSID, cu dispoziții ușor mai ambițioase privind transparența.

2.3.3. Modificări ale procedurilor de stabilire a faptelor ICSID

Modificările se referă la regulile ICSID privind stabilirea faptelor, precum și la Regulamentele administrative și financiare ale Convenției ICSID privind stabilirea faptelor. Se propune un set de reguli independente actualizate de stabilire a faptelor, prin care părțile la litigiu să poată solicita în comun unei comisii de stabilire a faptelor să desfășoare o procedură specifică de stabilire a faptelor.

2.3.4. Propunere de noi reguli de mediere ale ICSID

Ca răspuns la solicitările statelor și investitorilor de a asigura o capacitate mai mare de mediere se propune un nou set de reguli ICSID în materie de mediere și regulamente administrative și financiare relevante. Regulile de mediere au un domeniu larg de aplicare și se pot aplica, în baza consimțământului, oricărei proceduri de mediere referitoare la o investiție care implică un stat sau o organizație de integrare economică regională.

3. POZIȚIA CARE URMEAZĂ SĂ FIE ADOPTATĂ ÎN NUMELE UNIUNII EUROPENE

Modificările pe care consiliul administrativ al ICSID le va supune la vot vor aborda unele dintre deficiențele identificate ale sistemului actual de soluționare a litigiilor dintre investitori și stat. Trebuie remarcat faptul că, în paralel cu procesul de reformă a ICSID, Uniunea Europeană și statele sale membre urmăresc crearea unei instanțe multilaterale permanente dedicate investițiilor, care să înlocuiască actualul sistem de arbitraj în materie de investiții cu un mecanism permanent. În prezent, în cadrul Comisiei Organizației Națiunilor Unite pentru Dreptul Comercial Internațional (UNCITRAL) se desfășoară lucrări privind crearea unei instanțe multilaterale dedicate investițiilor, preconizate a se încheia în 2026. În opinia Uniunii Europene, numai o instanță permanentă în materie de investiții va aborda în mod suficient și cuprinzător toate problemele care decurg din sistemul actual de arbitraj *ad hoc* în materie de investiții. Cu toate acestea, până la instituirea unei instanțe multilaterale, sistemul actual de arbitraj în materie de investiții va continua să se aplice și orice îmbunătățire a regulilor sale ar trebui salutată. Prin urmare, Consiliul ar trebui să sprijine modificările propuse ale regulilor ICSID.

4. TEMEI JURIDIC

4.1. Temeiul juridic procedural

4.1.1. Principii

Articolul 218 alineatul (9) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene („TFUE”) prevede următoarele: „Consiliul, la propunerea Comisiei sau a Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, adoptă o decizie privind suspendarea aplicării unui acord și de stabilire a pozițiilor care trebuie adoptate în numele Uniunii în cadrul unui organism creat printr-un acord, în cazul în care acest organism trebuie să adopte acte cu efecte juridice, cu excepția actelor care modifică sau completează cadrul instituțional al acordului.”

În primul rând, articolul 218 alineatul (9) din TFUE prevede obligația unui organism instituit printr-un acord internațional competent de a stabili norme sau de a adopta decizii în contextul acordului respectiv. Formularea „în cadrul unui organism creat printr-un acord” indică faptul că aplicarea „acestei dispoziții privește pozițiile care trebuie adoptate în numele Uniunii în cadrul participării acesteia, prin intermediul instituțiilor sale sau, după caz, prin intermediul statelor membre care acționează solidar în interesul său, la adoptarea unor astfel de acte în cadrul organismului internațional în cauză”³.

³ Hotărârea Curții de Justiție din 6 octombrie 2015, Consiliul/Comisia, C-73/14, ECLI:EU:C:2015:663, punctul 63.

Articolul 218 alineatul (9) din TFUE se aplică indiferent dacă Uniunea este sau nu membră a organismului în cauză sau parte la acordul respectiv⁴. Curtea de Justiție a statuat că „[a]tunci când domeniul vizat privește o competență a Uniunii [...], lipsa participării Uniunii la acordul internațional în cauză nu o împiedică să își exercite această competență prin stabilirea, în cadrul instituțiilor sale, a unei poziții care urmează să fie adoptată în numele său în organismul creat prin acest acord, în special prin intermediul statelor membre părți la acordul respectiv, care acționează în mod solidar în interesul său”⁵.

4.1.2. *Aplicarea la cazul în discuție*

Actele avute în vedere de modificare a regulilor ICSID respectă aceste principii.

În primul rând, consiliul administrativ al ICSID, organismul care votează modificările, este un organism creat printr-un acord, în conformitate cu articolul 218 alineatul (9) din TFUE. Actualul articol 7 din Convenția ICSID și regulamentul 7 din regulamentele administrative și financiare ale Convenției ICSID descriu rolul Consiliului administrativ, printre altele, în modificarea regulilor ICSID. Consiliul administrativ are competența de a stabili reguli sau de a adopta decizii în contextul acordurilor ICSID. Consiliul administrativ nu acționează independent de părți, ci prin intermediul statelor sale contractante [a se vedea articolul 4 alineatul (1) din Convenția ICSID].

În al doilea rând, actele avute în vedere sunt „acte cu efecte juridice”, în conformitate cu articolul 218 alineatul (9) din TFUE. Mecanismul ICSID de soluționare a litigiilor este aplicabil în acordurile de protecție a investițiilor internaționale încheiate de Uniunea Europeană și statele sale membre⁶. În special, după adoptarea modificărilor, regulile privind mecanismul suplimentar ICSID vor deveni potențial aplicabile în litigiile inițiate împotriva Uniunii Europene în care măsurile adoptate de Uniune fac obiectul litigiului și în care Uniunea ar acționa în calitate de pârât. Astfel, modificările aduse regulilor ICSID au efecte juridice asupra funcționării și aplicării acordurilor internaționale încheiate de Uniune și asupra desfășurării procedurilor judiciare la care Uniunea ar fi parte.

Pe scurt, Comisia solicită Consiliului să adopte poziția Uniunii cu privire la actele avute în vedere, astfel încât statele membre care sunt părți contractante la Convenția ICSID, acționând împreună în interesul Uniunii, să poată exprima poziția Uniunii în cadrul consiliului administrativ al ICSID. Temeiul juridic procedural al deciziei propuse este articolul 218 alineatul (9) din TFUE.

4.2. Temeiul juridic material

4.2.1. *Principii*

În primul rând, temeiul juridic material al unei decizii adoptate în conformitate cu articolul 218 alineatul (9) din TFUE depinde de obiectivul și de conținutul actului avut în

⁴ Hotărârea Curții de Justiție din 7 octombrie 2014, Germania/Consiliul, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punctul 64.

⁵ Hotărârea Curții de Justiție din 7 octombrie 2014, Germania/Consiliul, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punctul 52.

⁶ A se vedea articolul 8.23 alineatul (2) din Acordul economic și comercial cuprinzător UE-Canada (CETA), articolul 3.33 alineatul (2) din Acordul privind protejarea investițiilor UE-Vietnam și articolul 3.6 alineatul (1) din Acordul privind protejarea investițiilor UE-Singapore. Articolul 26 din Tratatul privind Carta energiei, la care Uniunea este parte, permite, de asemenea, aplicarea regulilor ICSID.

vedere cu privire la care se adoptă o poziție în numele Uniunii Europene. „Potrivit unei jurisprudențe constante, alegerea temeiului juridic al unei măsuri comunitare trebuie să se bazeze pe elemente obiective, care pot fi supuse controlului jurisdicțional, printre care figurează în special scopul și conținutul măsurii”⁷.

4.2.2. *Aplicarea la cazul în discuție*

Principalul obiectiv al actelor avute în vedere se referă la actualizarea și modificarea regulilor ICSID existente, și anume reforma regulilor de soluționare a litigiilor în materie de investiții utilizate de Uniunea Europeană și de statele sale membre în cadrul mai multor acorduri ale UE.

În temeiul articolului 207 din TFUE, investițiile străine directe fac parte din politica comercială comună a Uniunii Europene. Acordurile internaționale ale UE și ale statelor membre ale UE care fac trimitere la regulile ICSID oferă protecție pentru investițiile străine directe și au fost adoptate (sau autorizate, în cazul acordurilor de investiții ale statelor membre ale UE⁸) în temeiul articolului 207 din TFUE. Potrivit Curții de Justiție a Uniunii Europene, investițiile străine directe intră în sfera de competență exclusivă a Uniunii, în timp ce alte investiții străine decât cele directe și soluționarea litigiilor în materie de investiții intră în sfera de competență partajată între Uniune și statele sale membre⁹.

Temeiul juridic material al deciziei propuse trebuie să fie, prin urmare, articolul 207 alineatul (4) primul paragraf din TFUE.

4.3. **Concluzie**

În concluzie, temeiul juridic al deciziei propuse ar trebui să fie articolul 207 alineatul (4) primul paragraf din TFUE, coroborat cu articolul 218 alineatul (9) din TFUE.

5. **PUBLICAREA ACTULUI AVUT ÎN VEDERE**

Având în vedere interesul public față de reforma procedurii de soluționare a litigiilor dintre investitori și stat și în conformitate cu angajamentul Uniunii privind transparența, este oportun să se publice decizia Consiliului după încheierea procedurii de vot în cadrul consiliului administrativ al ICSID la 21 martie 2022.

⁷ Hotărârea Curții de Justiție din 12 decembrie 2002, Comisia/Consiliul, cauza C-281/01, ECLI:EU:C:2002:761, punctul 33.

⁸ A se vedea Regulamentul (UE) nr. 1219/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 de stabilire a unor dispoziții tranzitorii pentru acordurile bilaterale de investiții încheiate între state membre și țări terțe.

⁹ Avizul 2/15 al Curții de Justiție din 16 mai 2017, ECLI:EU:C:2017:376, punctul 293.

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii Europene în cadrul Centrului internațional pentru reglementarea diferendelor privind investițiile (ICSID)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 207 alineatul (4) primul paragraf, coroborat cu articolul 218 alineatul (9),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) Consiliul administrativ al ICSID va vota cu privire la modificările aduse regulilor ICSID, care vor produce efecte juridice în sensul articolului 218 alineatul (9) din TFUE prin procedura scrisă programată să se încheie la 21 martie 2022.
- (2) Uniunea Europeană nu este membră a ICSID. Cu toate acestea, Uniunea a inclus în mod constant, prin trimitere, regulile ICSID în acordurile sale comerciale și de investiții care prevăd protejarea investițiilor și soluționarea litigiilor în materie de investiții.
- (3) În Avizul 2/15 al Curții de Justiție din 16 mai 2017¹⁰, Curtea a clarificat faptul că investițiile străine directe intră în sfera de competență exclusivă a Uniunii, în timp ce competența privind alte investiții decât cele directe și litigiile în materie de investiții este partajată între Uniune și statele sale membre.
- (4) Prin reforma regulilor ICSID, regulile privind mecanismul suplimentar ICSID ar putea deveni aplicabile litigiilor inițiate împotriva organizațiilor de integrare economică regională, cum ar fi Uniunea Europeană. Uniunea utilizează, de asemenea, regulile ICSID în tratatele sale, iar acestea pot fi utilizate de investitorii Uniunii în cauzele introduse împotriva unor țări terțe, de investitori din afara Uniunii împotriva statelor membre ale Uniunii sau chiar de Uniune, atunci când sunt îndeplinite cerințele relevante ale Convenției ICSID¹¹. Astfel, modificările aduse regulilor ICSID au efecte juridice asupra funcționării și aplicării acordurilor internaționale încheiate de Uniune și asupra desfășurării procedurilor judiciare la care Uniunea ar fi parte. Prin urmare, Uniunea are un interes deosebit în ceea ce privește reforma regulilor ICSID.

¹⁰ Avizul 2/15 al Curții de Justiție din 16 mai 2017, ECLI:EU:C:2017:376.

¹¹ Acest lucru nu este posibil în prezent în ceea ce privește Uniunea, având în vedere că organizațiile de integrare economică regională nu pot fi membre ale ICSID, în absența unei modificări a Convenției ICSID.

- (5) Douăzeci și șase de state membre ale Uniunii sunt membre ale ICSID. Aceste state membre au posibilitatea de a participa la reuniunile consiliului administrativ și de a vota cu privire la regulile modificate în contextul procedurii scrise.
- (6) Prin urmare, Consiliul ar trebui să adopte poziția Uniunii cu privire la modificările preconizate ale regulilor ICSID pentru a permite statelor membre care sunt părți contractante la Convenția ICSID, acționând împreună în interesul Uniunii, să exprime poziția Uniunii în cadrul consiliului administrativ al ICSID.
- (7) În contextul procedurilor Convenției ICSID, modificările actualizează și dezvoltă regulamentele administrative și financiare ale Convenției ICSID, regulile de inițiere ICSID, regulile de arbitraj ale ICSID și regulile de conciliere ale ICSID. Modificările vor conduce, printre altele, la o mai mare transparență a procedurilor, vor clarifica dispozițiile privind respingerea rapidă a cererilor nefondate și garanțiile pentru acoperirea costurilor și vor pune în aplicare obligațiile de publicare a informațiilor pentru finanțarea de către terți.
- (8) În contextul procedurilor privind mecanismul suplimentar ICSID, modificările propuse actualizează și dezvoltă regulamentele administrative și financiare ale Convenției ICSID privind mecanismul suplimentar, regulile de arbitraj privind mecanismul suplimentar ICSID și regulile de conciliere ale mecanismului suplimentar ICSID. Cea mai mare parte a modificărilor aduse Convenției ICSID se vor reflecta, de asemenea, în regulile privind mecanismul suplimentar ICSID. În plus, domeniul de aplicare al procedurilor privind mecanismul suplimentar va fi extins pentru a include, printre altele, litigiile care implică organizații de integrare economică regională.
- (9) În contextul procedurilor de stabilire a faptelor ICSID, modificările propuse actualizează și elaborează reguli independente de stabilire a faptelor ICSID și regulamentele administrative și financiare ale Convenției ICSID privind stabilirea faptelor.
- (10) În contextul medierii ICSID, propunerea de reformă stabilește un nou set de reguli de mediere ale ICSID și regulamentele administrative și financiare ale Convenției ICSID privind medierea.
- (11) Comisia, împreună cu guvernele statelor membre care sunt părți contractante la Convenția ICSID, și-a asumat un rol de lider în negocierea regulilor actualizate pe baza pozițiilor convenite ale Uniunii. Modificările răspund preocupărilor actuale exprimate cu privire la sistemul existent de soluționare a litigiilor dintre investitori și stat și îmbunătățesc semnificativ regulile și regulamentele ICSID.
- (12) Poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii în temeiul prezentei decizii nu aduce atingere obiectivului principal al Uniunii și al statelor sale membre de a urmări crearea unei instanțe multilaterale permanente dedicate investițiilor care să înlocuiască actualul sistem de arbitraj în materie de investiții cu un mecanism permanent,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Aționând împreună în interesul Uniunii, statele membre care sunt părți contractante la Convenția ICSID își exprimă acordul cu privire la modificările aduse regulilor ICSID în cursul procedurilor de vot scrise inițiate de președintele consiliului administrativ al ICSID la 20 ianuarie 2022.

Articolul 2

Prezenta decizie se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* după încheierea procedurii de vot în cadrul consiliului administrativ al ICSID.

Articolul 3

Prezenta decizie se adresează statelor membre care sunt părți contractante la Convenția ICSID.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*